

(10/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

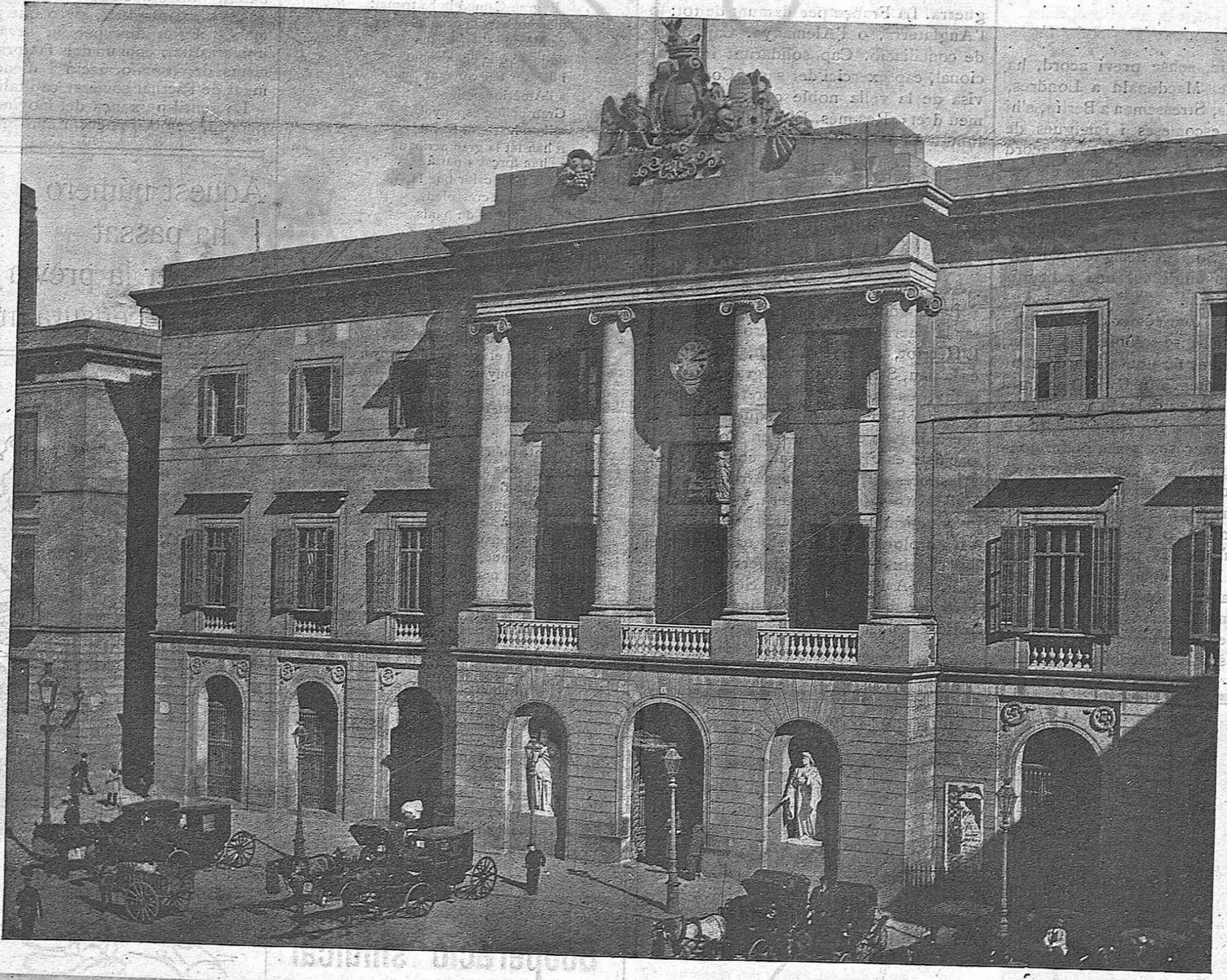
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

PLAÇA DE SANT JAUME
La Casa de la Vila

Els monòlegs

En certs teatres, el monòleg ha fet en aquests darrers temps la seva reaparició esplèndida. Aquesta simple i breu obra teatral havia estat una mica oblidada, tant pel públic, com pels actors, com pels autors d'avui en dia. Hi ha gent que creu que un monòleg és sempre poqueta cosa, i que en el millor cas només serveix per completar els programes que no acaben d'omplir l'horari habitual de les representacions. Però aquest concepte és profundament injust. Si és veritat que hi ha monòlegs sense importància, sense interès i sense força, n'hi també de substanciosos, interessants i forts, tant en l'aspecte dramàtic com en el còmic.

El monòleg és allò que més convé als grans actors que volen lluir-se tots sols, sense intervenció d'altres personatges que es parteixin l'èxit o els ajudin el descabellament dels arguments. L'actor que representa un monòleg veu concentrar-se sobre ell l'atenció i l'admiració del públic. Amb la seva figura omple l'escenari; amb la seva veu omple el teatre. Només es mou ell, només parla ell. Qui ha vist representar un monòleg dramàtic o còmic per un actor eminent, guarda un record inesborrable de la representació.

Això sí, cal que l'actor que representi monòlegs sigui eminent. Cal un Novelli, un Zacconi o un Enric Borrás perquè els monòlegs facin efecte. Si són representats per un actoret o per un còmic de *bolos*, no fan l'efecte degut. Per tant, la nostra opinió sobre aquest aspecte dels gèneres teatrals és la següent: admetem el monòleg, però amb la condició que el representin bons actors.

rriot els uneix l'idealisme pacifista, i anells s'afegeix Stresseman, per oportunisme patriòtic. Alemanya, o paga, o es torna a quedar isolada. Stresseman decideix pagar. D'això en podríem dir la sagrada resignació.

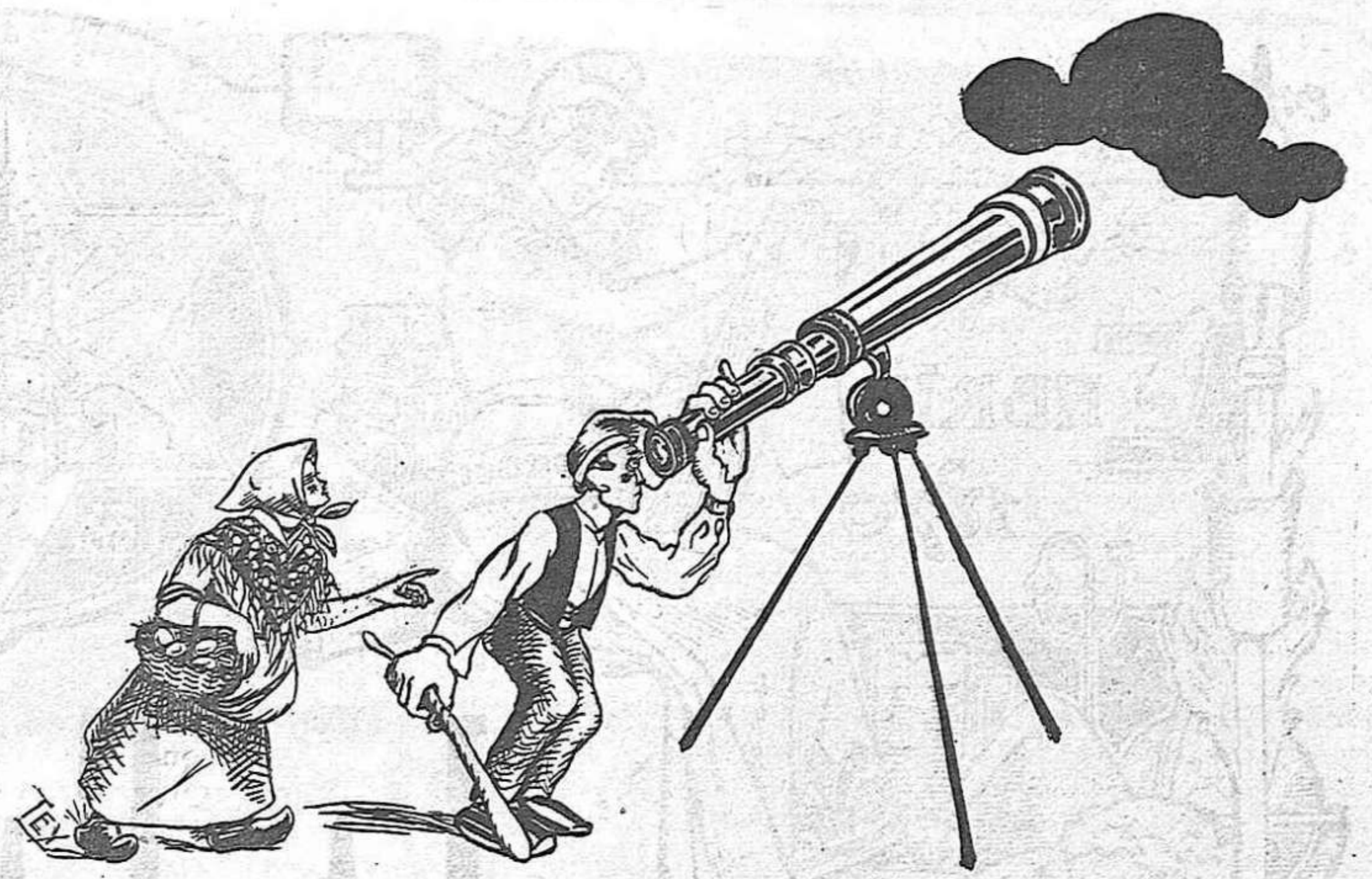
Suprimint allò que s'ha denominat l'hora d'Europa, col·locant a tres nacionalistes al davant dels tres Estats, i hauríem tornat a entrar en un període d'avant guerra. La França per damunt de tot; o l'Anglaterra, o l'Alemanya. Cap desig de conciliació. Cap solidaritat internacional, cap exercici del seny. Com la divisa de la vella noble casa: «Déu i el meu dret». Res més. El dret seria la voluntat. Deu seria el canó.

La democràcia és la pau. No pot evitar la guerra—es dirà. Però la rebutja. L'Herriot, avui, és la pau, Macdonald, és la pau, Stresseman, malgrat ésser alemany, és la pau. I sobretot, senyors germanòfils i senyors d'esquerra, que la recriminaveu en temps d'en Poincaré, la pacifista és França, avui, com en 1914. Aleshores retirà les seves tropes a deu quilòmetres de la frontera. Avui ha tornat a retirar de les fronteres perilloses, a la seva diplomàcia. Però els nacionalismes no cedeixen ni a Anglaterra ni a Alemanya. A França, sí. El Senat poincarista ha donat a Herriot una gran victòria.

PARADOX

—Nosaltres bons, gràcies a Déu!

ASTRONOMIA

—Que veus, Tófol?

—Noia, tot ho veu molt negre!

BARCELONERIES

El gran Cambó ja ha tornat; diu que ha vingut admirat de Mèxic i l'Argentina de lo bé que l'han rebut, i d'ésser tan conegut a l'Amèrica llatina. Gran polític espanyol, allí on ha parat el vol li han fet la gran arribada i l'han forçat a parlar de la gran calor que fa, de la fusta cressolada, de les mines de panís, de la força del país amb vistes a les finances, dels negocis que ja ha fet i els que farà; en Franciscuet no perd mai les esperances; Amb un polític així cap país no pot patir; i si a mi el cor no m'enganya, no és llunyana l'ocasió en que sia el gran Cambó el Rochefeller d'Espanya.

L'astuta policia que dorm sols amb un ull i que rumia per tal que Barcelona pugui tranquil·la anar-se'n a la nona, com que està sempre alerta i preparada, va fer una copada de fulles clandestines escrites, diu, per plomes viperines. Això no m'aturulla que ara ve la caiguda de la fulla.

En Blasco Ibáñez a Cadaqués diu que es passeja com un burgès; i a Barcelona no vol venir, perquè allí es troba millor que ací. Ai! Blasco Ibáñez, si jo pogués, com ens veuríem a Cadaqués!

FLOX

S'ha escolat una centúria des de que els coratjosos «pioneers» obriren l'exemplar botigueta i d'aquell esperit—les sembles espirituals són sempre ubèrrimes—és eixida aqueixa plèiade immensa d'institucions cooperatives que arreu del món són avui com ruscs febrosos que elaboren les bresques que han de gustar llavis a ben segur més purs que els nostres.

Car la Cooperació, doctrina harmònica i transitiva, és una realitat que s'inicia minvant impureses mercantilistes, combatent apropiacions innecessàries i guanys expoliadors, però que pot afirmar-se algun dia, per la seva pròpia universalitat, com un dels factors més decisius de transformació i d'enderrocament de l'actual societat capitalista.

La gentil puixança del moviment cooperatiu, ben clarament, i amb quina mi-

Aquest número
ha passat
per la prèvia
censura militar

—Recrisfina, quina trepitjada!
—Així veurà Marté i totes les demés estrelles

Cooperació sindical

Quan s'establí la primera Cooperativa, a Roschdale, l'Economia Política va sentir-se més honorada i el món moral retrobà indubtablement una força nova i renovadora.

de la Vila de Casp

rífica perspectiva, s'albira en l'Exposició que està celebrant-se a la ciutat de Gant. I davant de l'esforç fantàstic fornint amb la «calderilla» d'una part relativament migrada del proletariat, cal preguntar-se sinó és la Cooperativa el baluart més formidable que pot oposar-se a la folla concupiscència burgesa.

El Cooperatisme mundial, mou avui capitals importantíssims, representats no solament per numerari i productes manufacturats, sinó també en edificis, maquinària, utilitatge industrial, volum creditici, dipòsits bancaris, hospitals, clíniques i altres obres d'assistència social.

La virtualitat de la Cooperació econòmica s'ha palesat en la Rússia soviètica, on entremig de les explicables perturbacions hagudes, ha constituït un nexa sòlid i un potentíssim motor d'activitats i ordinació. El *Centro sojus*—organisme central de totes les operacions cooperatives de Rússia, amb quinze milions d'afiliats—realitza anyalment operacions per cents de milions de rubles or. El «Banc Popular de Moscou» va girar l'any passat més de sis mil milions.

La Cooperativa, podrà dir-se, és una estructura econòmica que ofereix moltes característiques del Capitalisme. Res més erroni. La diferència aquí és de finalitat, i aqueixa és, en tot cas, la més essencial.

La Cooperativa és un organisme fonamentalment anti-burgès i pot devenir, el dia que el Sindicalisme l'adopti, l'instrument més eficaç de lluita contra el capitalisme, per a convertir-se després en la cèl·lula d'una nova forma d'organització social.

La Cooperativa serà, un jorn, l'origen de totes les reivindicacions obreres. Les classes treballadores, organitzades en un anheli sincer i positiu de veritable emancipació, trobaran en la Cooperativa un broll inestroncable d'energia resistent i constructiva, d'apoi material i moral i d'elevació prestigiosa.

La Cooperativa serà el port de refugi

en la treva de la lluita, el reconfort en el desmai, el consell en la desavinença i, a tothora, un estimul i un exemple de la Justícia que esperem.

I quan tots els treballadors del món formin en les cooperatives, qui dirigirà la vida política, econòmica i social dels pobles?

GLICINI

Tindrem que emigrar...

Aquesta és l'exclamació obligada dels pobres grans propietaris aquests dies.

Tindrem que emigrar, tindrem que emigrar, pronuncien contínuament... Nosaltres ens figurem a un d'aquests pobres senyors, trist, compungit, reunir a llur família i dirigir-li el següent sentit *discurs*, interromput pels sanglots d'un plor viu, patètic, *desgarrador*... «Estimada esposa, benvolguts fills: Estem perduts. Nostra vida es farà impossible. Nostra dissort és gran, immensa, infinita... El govern ha prorrogat per segona vegada l'*odiós* decret que ens impideix disfrutar de nostra llegítima fortuna—llegítima per lo honoradament guanyada—al prohibir-nos—encara que parcialment—fer lo que ens dongui la gana amb les nostres *sacrosantas* propietats i per a subsistir els *ruinosos* impostos sobre la propietat. El govern, sense, potser, donar-se'n compte, amb llur arbitrària disposició, afavoreix als devots de la *propietat és un robo*; als enemics de l'ordre, de la pau i del benestar social. I si això, estimada esposa i fills benvolguts, continua d'aquesta manera; si el govern torna a prorrogar l'*odiós* decret abans del 31 de desembre o el converteix definitivament en llei, i subsisteixen els *ruinosos* impostos, no tindrem altre remei que emigrar a algun país més grat, més hospitalari, més just que aquest que tenim la dissort d'habitar.» Qui, davant

d'un *discurs* tan sentit, tan just, no s'enteneix i sent intensa pietat per als pobres propietaris? Sens dubte tots els que al pit hi porten un cor d'or...

Nosaltres som d'aquests. I ho som per varis motius: per l'humanitaris que són tots els pobres propietaris—noblesa obliga—i per enternir-nos profundament totes les dissorts, totes les desgràcies dels semblants; per nostre intens amor al *pròxim* i per sentir viva animadversió per a totes les injustícies *terrenas* i per a tots els explotadors de *los indigentes*...

I en aquest cas l'injust ha estat el govern, i els explotadors dels pobres propietaris són, ni més ni menys, els llogaters, els quals, amb egoisme desenfrenat, han arribat a fer impossible la vida als pobres propietaris, posant-los en el *duro trance* de tenir que emigrar a països més hospitalaris, més justos... Fem, doncs, tot lo possible perquè la trista frase, *Tindrem que emigrar* no estigui a l'ordre del dia a les dissortades llars dels pobres propietaris... Demostrem nostres elevats sentiments... Posem alt, ben alt, nostre mai desmentit humanisme i sortim en defensa dels atropellats propietaris... Defensem amb dalit d'abnegats redemptors, al débil, a l'oprimit... Els humanitaris procediments dels pobres propietaris no mereixen altra cosa...

ENRIC MARTÍ CIB

Mane These! Fares

En el festí de Baltasar s'hi reunien els nobles embriacs. Aquell festí era una mena de bacanal escabellada.

L'aristocràcia ha estat sempre la classe concupiscent i viciosa. L'absolutista ha estat sempre viciós i concupiscent. L'absolutista acostuma a parlar sempre de la virtut i dictar lleis i ordres lleis contra el vici. Segurament que ho fa perquè té por que si tothom fos tan vi-

ciós com ell no es podria divertir. En el fons de tot absolutisme sempre hi ha hagut un egoisme.

El festí de Baltasar s'ha reproduït, es reproduceix i es reproduirà sempre.

Nosaltres creiem que la dignitat i la noblesa veritables, moltes vegades, es troben en aquestes barraques humils que semblen estables o albergs de bèsties imundes, i la gran bestialitat, l'estultícia i la degeneració quasi sempre té per escenari els palaus magnífics.

L'orgull de l'obrer humil és l'honradesa i la sinceritat; la glòria trista dels potentats és el vici i l'escàndol.

Si es reproduceix el festí de Baltasar, també es reproduceix la llegenda enigmàtica. Els embriacs que figuren en la més alta classe social—alta només aparentment—porten en el esperit una angúnia infernal que els rogega les entranyes. Entre les rialles idiotes del festí senten una tristesa punyidora que és com un «Mane These! Fares».

Baltasar—segons els textos sagrats i tant se'n en dona si són veritat com si són fàbula—morí en la disbauja a la mateixa nit del festí. Els tirans círcics, caldeus i egipcis moriren com a vils, castigats per les pròpies tiranies. La fi de Neró i la de Calígula són exemplars.

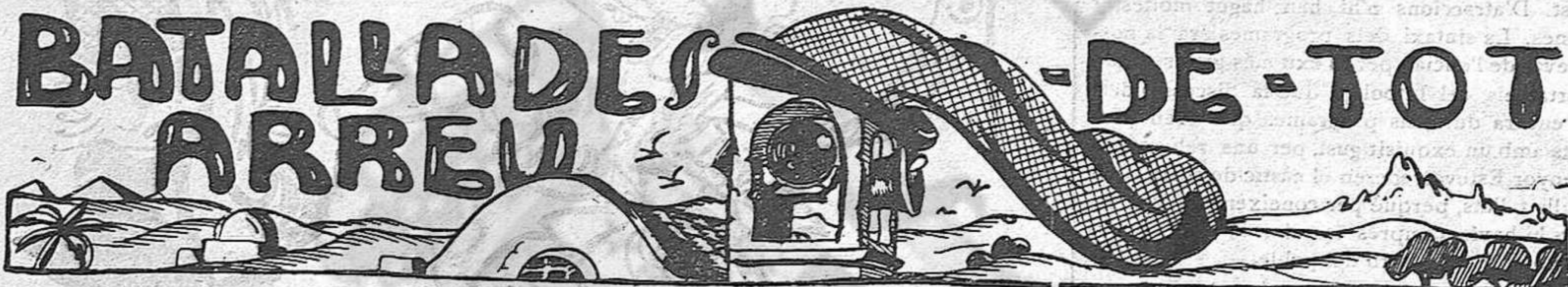
Estem contents, molt contents, pensant que sobre els homes despòtics i absolutistes de totes les nacions i de totes les èpoques hi pesa encara el ressó del «Mane These! Fares».

SALPER

Curses de braus a París

Amb molt de sentiment constatem que a París hi fan curses de braus.

La veïna França, que sempre ens ha merescut la qualificació de mare del seny llatí, la França gloriosa, la de les formes belles, la dolça per excel·lència, la culta,

LES BATALLAS D'AVUI

Veu's aquí una fotografia d'una de les últimes sessions de la Conferència de Londres. En aquesta fotografia s'hi veuen uns quants senyors asseguts entorn d'una taula. Aquests senyors

La conferència de Londres

parlen, discuteixen. No donen idea de res transcendental. Fins amb un xic d'imaginació podríem creure que són uns senyors que s'han trobat en una festa mundana i s'han retirat al *fumoir* a cremar uns cigars i a fer conversa.

I, no obstant, aquests senyors—entre els que es veu a Herriot i a Macdonald—tan una cosa terrible, crudel, perillosa en extrem: es disputen la vida d'uns quants milers d'homes, potser es disputen la guerra o la pau d'un país. En aquest país hi han biblioteques públiques, teatres, cafés,

music-halls, cases de pler—d'un pler trist que té preu—i altres llocs d'esarjo. En aquest país hi han uns homes que treballen sis dies a la setmana per a dur al seté un grapat de duros a casa. En aquest país hi han unes mares velles, cansades i tristes. En aquest país hi ha unes esposes que viuen en angúnia mortal. En aquest país hi han unes pobres criatures mal nodrides, escanyolides per la fam i l'escròfula.

La sort de tota aquesta gent miserable depèn d'aquests que discuteixen hores i hores en aquesta Conferència de Londres.

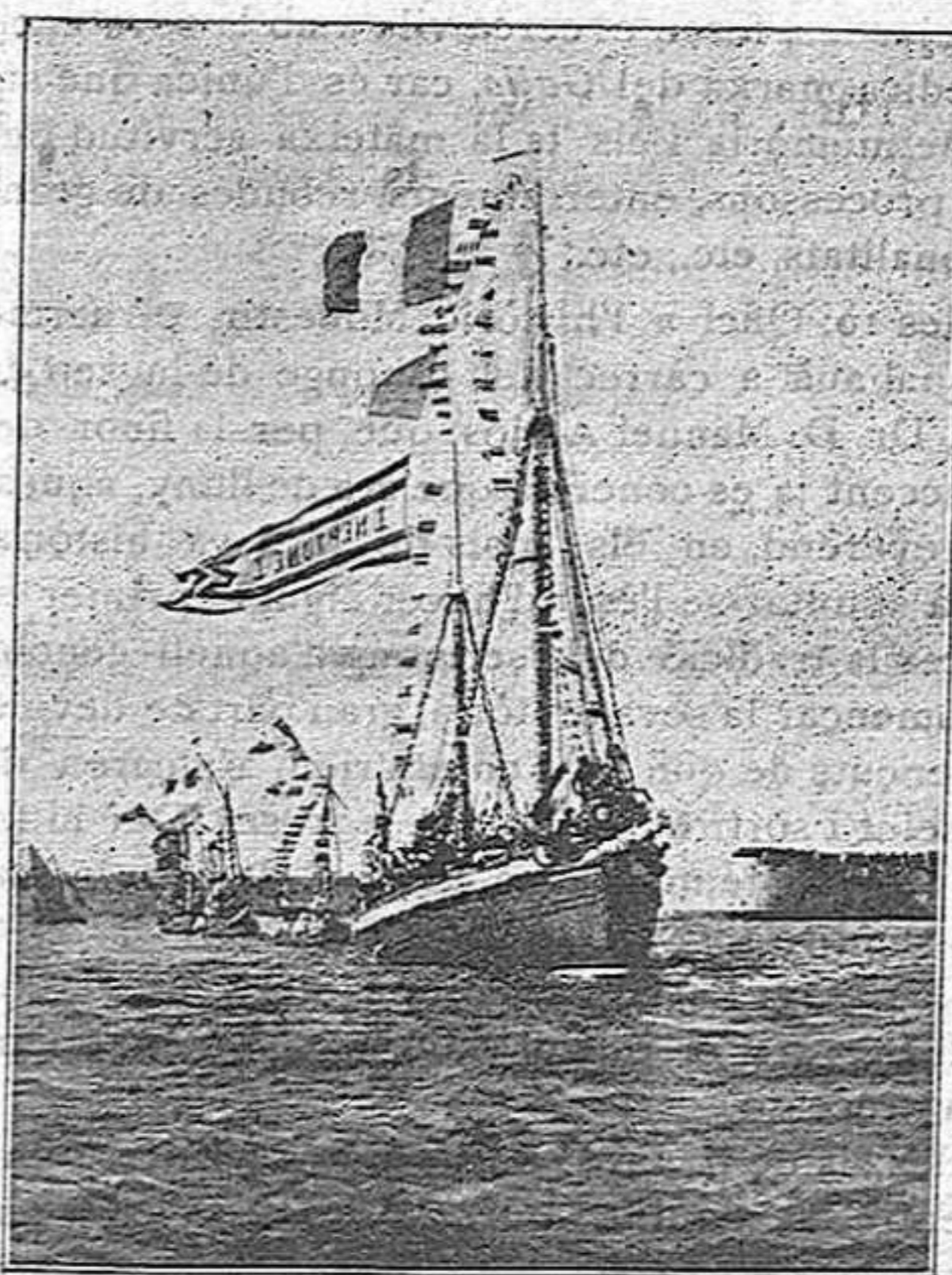
Els soldats de la primera república francesa, *una e indivisible*, que es llençaren al camp després d'haver guillotinat a Lluís XVI, renegaven dels *advocats* i *demés gentussa* semblant que es quedaven a París, manant i discutint, que no donaven la cara, que no servien més que per a discutir. Aquesta *gentussa* eren Robespierre, Danton, Saint-Just, Camil Desmoulins, Barrère, Barras, Herault de Sechelles, Fabre d'Eglantine.

Avui les guerres ja no es guanyen com en temps de la primera república francesa *una e indivisible*. Avui ja no les guanyen els soldats les guerres, sinó els homes civils.

LA BENEDICCIÓ DE LA MAR

Una renglera de naus estarrufades de sol, adornades de gallarets i flàmules i amb les veles desplegadas com si sentissin un desig intens de volar damunt les cavitats i els abims profundíssims, desafiant les tempestes furioses i els embats dels temporals. Un matí placèvol de festa, d'aquests matins de la nostra costa que sembla que la serenor de la mar i una alegria transparent a les cares colrades dels mariners ja ho diuen que és matí de festa. Han arrencat les naus per a beure'n-les. El lloc inquit de la mar sembla que s'aplana en l'acte solemniat. El recapi, ornamentat amb les vestidures rituals, ha

legit unes oracions estranyes, tan estranyes que ningú n'ha comprès res. Hem entès, però, que parlava del mar de Tiberiades i de Jesús passant per damunt la mar i encomanant la seva dolcesa a les onades. Segurament que l'oració que no hem entès deia, si fa no fa: «Per la dolcesa que hi

La benedicció del mar a Port-en-Bessin.

deixà la vostra petja, feu-nos benèvol a la mar». Els mariners han partit junts, contents i confians en la benedicció damunt les aigües. Però Déu és massa amunt; hi ha una infinitat d'elements adversos entre Déu i l'home que pesen fatídics damunt de la mar. A més, la benedicció era exageradament pagada i el rector ho feia amb una rialla cínica sota el nas.

Tan bon punt els mariners han sigut lluny de la platja, la mar calmosa s'ha enverinat repentinament. Ha començat a moure's, fent un panteig i un ronc com un pit de fera folla. S'ha remogut l'abim, i les onades han devingut muntanyes amb espectres de monstres bramulant. S'ha ennegrit l'horitzó i la tempesta s'ha presentat oberta i nua. S'han esquinçat les veles de les naus i s'han trencat els cables subjectadors de les poques barques que restaven per a sortir i han sortit també aquestes barques. No per a la benedicció, no, per una maledicció més aviat. S'han rebel·lat els elements naturals davant d'una farsa estúpida. Tot el poble ha acudit oint el clam dels naufrags. Hi ha hagut un gran nombre de morts.

Aquella benedicció de la mar ha tingut l'eficàcia de totes les benediccions clericals i el poble ha jurat que mai més la beneïrien.

La mar s'anirà calmant, i, amb benediccions o sense, farà sempre la seva ruta de calmes i de tempestes.

Naturalment, és un país ideal... per als imbecils

EL PLANETA MÉS DIVERTIT

Juerga aquí i allà. Ansia!

A dos quarts de set revista de somament amb acompanyament de sardanes, i seguidament l'oficialitat se'n pujà a llurs autos i feren cap als terrenys destinats a la construcció d'una caserna dels quals feren la benedicció en presència de les colònies escolars de la vila i Campdevanòl. Es una extensió de terreny grandiosa, un gran tros d'ells la falç n'ha deixat un rostoll ben arranat i ara el més auranós que hi ha quedat són les patates.

Acte seguit professaren unes 60 atxes, les tres parts de les quals eren gent del poble.

Al vespre, com els altres dies, concerts, funcions teatrals i balls, tants, que encara duren.

El senyor alcalde pot donar-se felicitat de l'èxit i el poble encara més. Cal dir per això que el senyor Vila ha donat proves d'un gran patriotisme, esprenent tot el seu seny en l'organització de les festes oficials. A més del rètol de la Casa Gran, fins l'estàtua va volguer que tingués la cara neta, i que fa un goig; és tota pintada d'un bronze perfilat, amb incrustacions que semblen or. A un lloc del centre que fins la mainada saben de memòria el color que li correspon, és on hi han posat més mirament per a satisfacció de llurs desitjos; el daurat del fons, que és el color de les dobles, el qual enlluerna a tants d'homes, ha sigut pintat amb molt d'ait com a marca de la casa; l'altra part del dibuix, després d'una breu consulta pel gremi dels ganta-plats, ha sigut acordat posar-hi un verd morat; n'hi havia una part d'ells que volien el vermell, però els altres que eren majoria, al contrari, el vermell deien és massa vell; en canvi el verd és el símbol de tendresa, i allò, en lloc de representar sang representen quatre pals, tendres, a punt de fer-ne. La verdó sempre és estimada amb aquesta sedada que la verdor dels camps és tan rostida, els grans sembradors hauran fet gran provisió d'estaques.

Tot fa servei un dia o altre.

ROIG DEL PUIG

l'elegant, la llibertària ha sofert una intoxicació de barbaritat, pròpia només dels pobles endarrerits, semiselvàtics i de les races degenerades amants de les coloraines i de la sang bullenta i menyspreadores de tot ço que significa cultura-avenç. A París hi fan curses de braus. S'han proveït d'uns quants Miuras pel pròxim dia set de setembre i torejaren en Belmonte, Sánchez Mejias i en Chicuelo.

Voldriem que l'Herriot i els demés homes eminents de l'esquerra francesa, que ens mereixen totes les simpaties, pensessin uns moments què són les curses de braus, d'on venen i quin nivell intel·lectual tenen tots els seus entusiastes.

Estem segurs que la França progressiva que tant admirem, odiaria els braus, si més no, per aquell alt sentit d'estètica que té França, per la repugnància que instintivament ha de sentir a un espectacle tan bàrbar.

L'Herriot, l'home amant de les llibertats, l'home modern que encarna la fortitud i la serenitat del sentir francès, no permetrà que el seu poble es contagi amb romanticismes arcaics emmanllevats a un poble endarrerit i ridículment romàntic.

RIPOLL

Cada poble, per petit que siga, té el seu tipus d'home, un tonto, un ximple, o un beneït del cabàs. Ripoll té al senyor Viles, que el seu padri va tenir l'acert de posar-li Esteve. Si no té això que hem dit, en canvi, té altres coses més originals que li basten per a adquirir la seva popularitat o la seva antipatia; és d'una talla d'home tan petita, que, quan es troba entre persones, no es veu en lloc; és, a l'ensens, ex-mestre de pàrvuls jubilat per vell, ex-republicà i abnegat servidor de la monarquia, que dirigeix el seu *mando* amb un rang d'arrogància exemplar. És el veritable tipus del dia capaç de fer-se un nom.

Els originaris del poble volen conservar la tradició de celebrar la festa major del mes de maig que els besavis dels seus avis ja la celebraven. I el bon senyor Esteve, que un dia de mal temps una ventada va portar-lo com una volva de boll, no vol entendre-hi en això de les tradicions; la sola cosa que el té preocupat és el gran desig

d'ésser el cap del llumment, perquè, la veritat sigui dita, el cap el té molt gros, i que també és cert allò que ell diu que ningú el torç, ei, llevat del senyor Joanet que és el cap de colla dels cacics del districte.

Era a la primavera, en temps de plantar les cebes, que corria a trobar en Pere i en Pau a fi de remoure-ho tot per a lograr els seus desitjos de celebrar, amb tota pompa, les festes oficials de l'Agost. D'atraccions n'hi han hagut moltes, i de bones. La sintaxi dels programes era la nostra, llevat de l'oficial, però l'èxit més gros se l'han emportat els del futbol, ja que la discussió dels quals encara dura; els programes, que eren presentats amb un exquisit gust, per una rebequeria del senyor Esteve reberen el càstic de sortir amb dos fulls tallats, perquè per coneixement dels forasters hi havíem imprés les demés festes de la vila amb el mateix verb del poble.

El dia 3 fou el dia de l'atapeïment de les festes oficials. Matí, matinet, la casa de la vila amb el seu rètol pintat de nou, per a que cap foraster s'equivocqués, i la gran balconada amb els seus domassos estesos, i la bandera esparrecada al cim del teulat, ja anunciaven la celebració d'algun festival en el poble. Els músics, per a treure l'ensopiment de les dones encarregades del llumment de les cassoles i dels homes que esmolten les dents per a netejar-les, feren el cerca vila amb la seva enciclopèdica marxa del Gallo, car és l'única que saben de memòria i els fa la mateixa servitud per a les processons, enterraments, rebudes de grans personalitats, etc., etc.

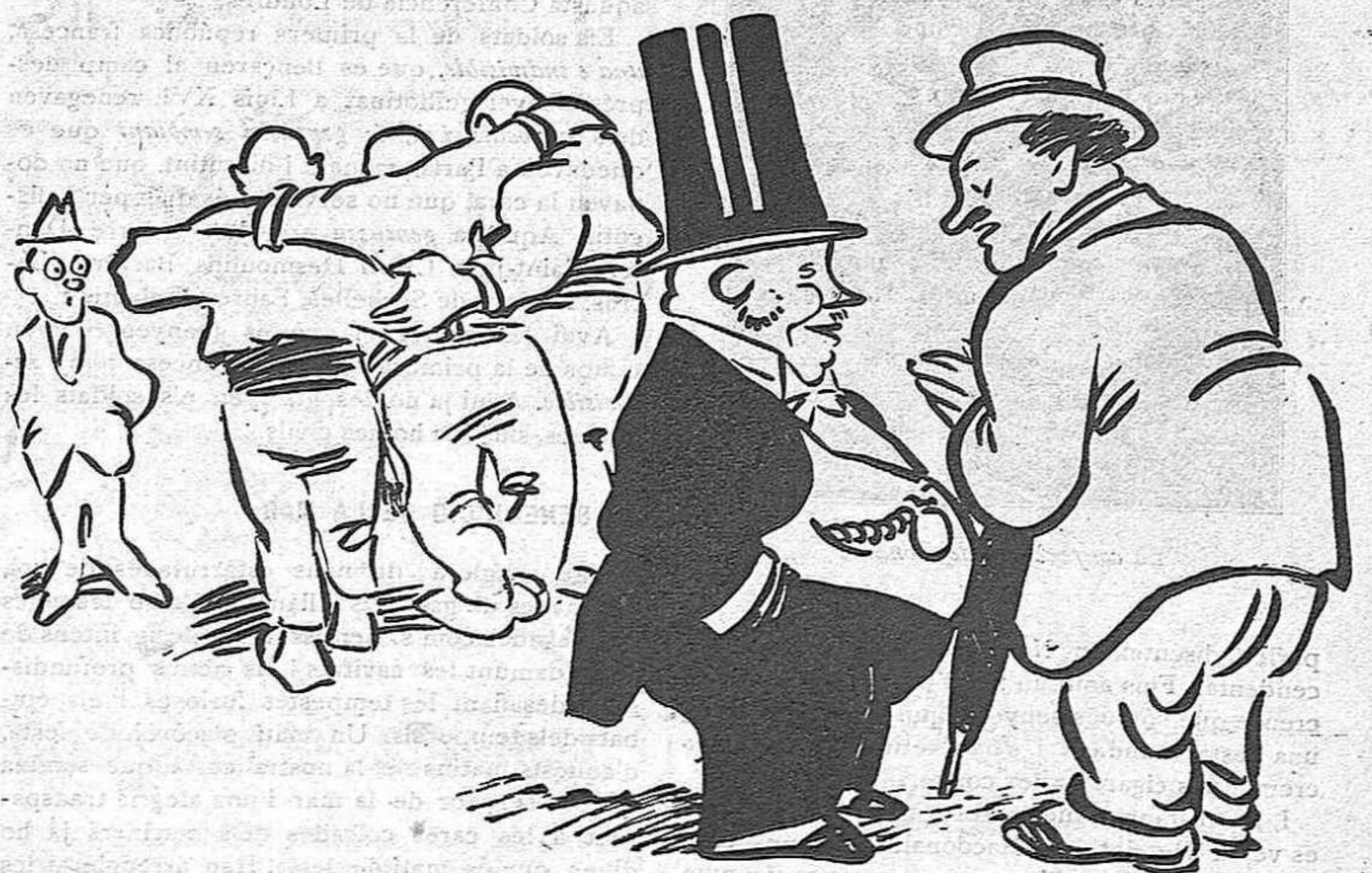
A les 10: Ofici a l'històric Monestir, el sermó del qual anà a càrrec del canonge de la seo de Vich, Dr. D. Manuel Alejos, que per la finor del seu accent ja es coneixia que era de lluny, aquest bon reverend, en els anys de la seva història, podrà apuntar-se l'èxit d'haver sigut el primer en trencar la tradició dels sermons d'aquell cenobi. Al començar la seva oratòria, gran part de devots, convençuts de que no l'entendrien, s'alçaren de llur seint i sortiren a prendre la fresca. Què hi farem! la gent de muntanya és així, de bona pasta, però sempre fuig de les llaunes.

A les 12, ja havia arribat el capità general, don Emili Barrera, el qual li havia sigut ofert el penó de la processó.

A les sis de la tarda un grandios partit de futbol entre els equips *Maria Aisà* de Vich i una selecció de l'*Español* amb el seu Zamora a la porta, havia mobilitzat tota la gent de la població i una grossa part dels pobles del veïnat. Llevat d'algun gos escamat i alguna persona d'aquelles que no van mai enllac, o les dones que mai acaben de rentar els plats, no es veia ningú més per la vila, perquè heu de pensar que fins la mainada, que és de lo que abunda més pels carrers dels pobles, tothom havia fet cap a veure el partit de futbol que resultà interessantíssim. Malgrat i la prolongació de deu minuts per banda, el partit acabà en l'empat de 2 a 2.

—Jo sempre partidari de la beguda.

FILANTROPIA

—Qué vol fer-hi! Val més ell que nosaltres.